

SANAT-KÜLTÜR-FELSEFE

MABOLLA

dergi

sayı - 3

İmtiyaz Sahibi

UB Effect Medya Basım ve Yayımcılık LTD. adına, Began ÇAĞLAV

Genel Yayın Yönetmeni

Began Çağlav

Editör

Ayça Külcü

Kapak ve Sayfa Tasarımı

Ayça Külcü

Kapak İllüstrasyonu

Jan Davidsz. de Heem

Bu Sayıya Katkı Sağlayanlar

Tuna Meriç - Sinek Avlama Günlüğü

Umut Yağmur Aksoy - Yanılgı

Elif Derviş - Kapağın Altında

Ceyhun Karagöl - Cımbız

Vedat Avcıeri - Kırmızı Ayakkabılar

Murat Baç - Nietzsche'nin Dansı, Nietzsche'nin Derdi

Kübra İmece - Adem ve Havva'dan Beri "Yalnızca Aşıklar Hayatta Kalır"

Nilay Özdemir - Bağ

Tuğba Şahin - Belkiyim...

Elif Nural - Bir Gece

Ahu Başer - Çok Yakında

Cantay Gök - Fotoğraf Köşesi

Baskı

UB Effect Medya Basım ve Yayımcılık LTD.

Muğla

İÇİNDEKİLER

EDİTÖR NOTU	04	ADEM VE HAVVA'DAN BERİ "YALNIZCA AŞIKLAR HAYATTA KALIR"	20-23
NE DİNLEMELİ? MABOLLA DERGİ ÇALMA LİSTESİ NO:3	05	KÜBRA İMECE	
SİNEK AVLAMA GÜNLÜÇÜ	06-08	BAĞ	24
TUNA MERİÇ		NİLAY ÖZDEMİR	
YANILGI	09	BELKİYİM...	25
UMUT YAĞMUR AKSOY		TUĞBA ŞAHİN	
KAPAĞIN ALTINDA	10-14	BİR GECE	26
ELİF DERVİŞ		ELİF NURAL	
CIMBIZ	15	ÇOK YAKINDA	27
CEYHUN KARAGÖL		AHU BAŞER	
KIRMIZI AYAKKABILAR	16	FOTOĞRAF KÖŞESİ	28-31
VEDAT AVCIERİ		CANTAY GÖK	
NİETZSCHE'NİN DANSI, NİETZSCHE'NİN DERDİ	17-19	KİTAP ÖNERİLERİ	32-33
MURAT BAÇ		FİLM ÖNERİLERİ	34-35

EDİTÖR NOTU

Çok değerli Mabolla Dergi okurları,

Sonunda üçüncü sayımız sizlerle! Bu sayının hazırlık süreci, sandığımdan da uzun bir yolculuğa dönüştü. Dergimizde yer alan her eserin kendi sesini bulabildiği bir sayı ile sizlere kavuşmak için her detaya özen göstermeye çalıştım. Bu yüzden bu sayı, yalnızca sayfalara dizilmiş içerikler toplamından ibaret değil; bir kaç aydır zihnimde büyüyen, elimde şekillenen, içime sininceye kadar defalarca dönüp baktığım bir emek bütünü. Gecikmenin sebebi de tam olarak bu: sizlere aceleyle toparlanmış bir sayı değil, hak ettiği özeni taşıyan, her sayfasında ayrı bir renk saklayan bir sayı sunma isteği.

Bu süreçte yolumu aydınlatan iki insana özellikle teşekkür etmeden geçmeyi de asla istemem. ODTÜ Felsefe Bölümünün değerli hocası Prof. Dr. Murat Baç hocam, dergicilik yolculuğumda sunduğu cömert rehberlikle ilk sayımız çıktığından beri kendimi geliştirmemde önemli bir yere sahip oldu. Kendisi, “Nietzsche’nin Dansı, Nietzsche’nin Derdi” başlıklı felsefe yazısıyla bu sayıya güçlü bir düşünsel damar kattı. 2025’in bahar döneminde kendisinden yaratıcı yazarlık dersi aldığım ve beni üretmeye tekrardan teşvik eden Elif Derviş hocam da bu sayıya “Kapağın Altında” isimli öyküsünü iliştiirmeme izin verdi. Hem dergimizle hem de benimle derin ve anlamlı bir parçasını paylaştı. Her ikisine duyduğum minnet, kelimelerle yansıtabileceğimden çok daha büyük.

Bir dergiyi hazırlamak bazen bir odaya kapanıp kelimelerle uğraşmak değil, bir dünyayı kurmak gibidir. İçerikler yerlerini bulsun, birbirleriyle konuşsun, okura da bir yol açsın istersiniz. Her yazının kendi nefesini duyana dek beklemek; her fotoğrafın kendi ışığını bulmasını izlemek; her önerinin sayıya katkısını tartmak ile dolu uzun bir süreç... Ortaya çıkarmaya çalıştığım bu bütünlüğün okurda da benim yaşadığım heyecan ve tatmin hislerini uyandırmasını diliyorum.

Keyifli ve ilham dolu okumalar.

Ayça KÜLCÜ

NE DİNLEMELİ?

MABOLLA DERGİ ÇALMA LİSTESİ

NO: 3

la valse de l'amour
édith piaf

the balcony
cosmic crooner

all of me
billie holiday

yapma berkay
sinağrit baba

küskün yengeç
narda afrika

mad affection
joy exit

nowheresville
rmb

bébé, mange tes morts
elektro hafız, ayla millesen

çınar ağacı
turkodiroma

alone together - mono
chet baker

on my mind
maquette

fools rush in
teddy wilson

living now
tülai german

öl
feyyaz yiğit

SİNEK AVLAMA GÜNLÜĞÜ

Bir aylık yıllık iznimin bitmesine üç gün kala, başka bir iş yapmak istemeden sadece sinek avlamak hevesine kapılıyorum. Dün ertelediğim bu işi bugün bitirmek için harekete geçiyorum. Kolay değil onlarca sinekle bir harbe girişeceğim. Sinek avlamak mecazen ‘boş boş durup iş yapamamak, müşterisiz kepenk kapatmak’ gibi verimsiz,

ve kupkuru bir zaman mekan çağrışımı yapsa da ben kendi mekanımda bir iş yaratıyorum esasen. Mühim bir iş tabii, sinek avlamak. Hazırlık gerekiyor, strateji gerekiyor. Bu eylem, içindeyken alıp sizi bambaşka bir düşünce dünyasına bile götürebiliyor! Çok verimli, sportif, hedefe odaklayan, dikkat isteyen bir eylem. El kol hareketleri, göz kasları, bacak kasları, bedenin ani dönüşleri derken ritmi sürekli değişen bir müzikle dans ediyor gibi görünebilirsiniz, uzaktan izlenirseniz. Okuyun anlarsınız.

SİNEKLERİN EVE GİRİŞİ

Dün geceki deli fırtınadan sonra, bahçe evimizde elektrikler kesilmiş. Tembelliğimden telefonu gecedен şarj etmeyince telefonsuz kalıyorum. Müzik olmayışı canımı sıkıyor. Üstelik, çoğunu gecedен kapattığımız elektrikle çalışan panjurları da açamıyorum tabii. Sinekler açık kalmış banyo vasistasından dolmuş, daha doğrusu sığınmışlar sıcak evin içine. Doğu yönündeki küçük pencerenin panjuru açık kalmış neyse ki, ışık alabildiğine yayılıyor odaya. Vızır vızırlar, biraz halsiz gibi görünüyorlar. Çoklar... Rastgele ama kendi içinde, benim çözemediğim bir kuralla hareket ediyorlar. Bezdirici, ısrarcı ve rahatsız edici bir ordu gibi tehditkar turlarını atıyorlar odanın içinde.

SAVAŞ

Elime eski bir çaput alıyorum ve azıcık ıslatıyorum. Sinekler çok da ezilmesinler istiyorum fakat ilaç kullanamam çünkü dışarıyı böyle uçarken evi havalandırmam güç olur.

İşte! İlk atakta bir taneyi haklıyorum ama sayıları sandığımdan çok. Üstelik bir ordu gibi düzenli hareket ediyorlar. Strateji geliştiriyorlar. Tavana doğru uçuyorlar ve iyi bir kamufraj buluyorlar kahverengi kafes abajurda. ‘Çok zeki hareket ediyorlar, işim kolay olmayacak.’ diye düşünüyorum. Tek bir düzlemde, onları izlemeye mahkumum ben!

Kıvrak hareketlerini takip etmekte zorlanıyorum. Çünkü onlar, mekanı çok farklı bakış açıları ile görebiliyorlar. Tüm alanı kullanıyorlar. Koltuk kenarında kıstırmışken birden sol omuzumun hizasından pike yapıyorlar söz gelimi. Leşlerimi toplamak için diğer elime ıslak kağıt havlu alıyorum. Sayıyorum, on iki oldu! Küçük odada fır dönüyorum. Dalga geçer gibi dans edip birden sırta kadem basıyorlar, tam biraz ara vereyim derken ortaya çıkıyorlar. Ben de kahve molası vermek istiyorum; elektrikler yok, panjurlar kapalı ve ocağı yakamıyorum! Olamaz, tüp de bitmiş! Yemek de yapacaktım, işim de çoktu ama sineklerden ayrılıp köyden tüp almak istemiyorum. Sokak kapısını açarsam hakladığım kadar sinek içeri doluşabilir bu rüzgarda. Dışarısoğuk. İçeri hücum etmekten başka bir dertleri yok.

MOLA

Kuzineye meşe odunlarını, tahtaları boca ediyorum; üstüne mavi çaydanlığı sürüyorum. Suyun kaynamasını beklerken soğanları doğruyorum, mis gibi zeytin yağında cızıldıyorlar. Üstüne bir de eti koyunca sinekler çılgına dönüyorlar.

Hava ısınınca ve kokular yayılınca teyakkuza geçiyorlar. Ben de kahvemden bir yudum alıp kaldığım yerden devam ediyorum. Havuz kenarında, deniz kenarında yarı gölgede uzanıp miskin miskin kitap okumaya ve buz gibi birayı arada bir hüpürdetmeye, dalga şıpırtısını sayfaların sesine karıştırmaya hiç heves etmiyorum. Sıradan ve yavan geliyor bu tür dinlenceler. Sinek avlamak gibisi yok şu anda. Dünyanın en önemli, en stratejik işini yapıyorum gibi bir ciddiyetle hareket ediyorum.

YENİDEN HAREKET, PES ETMİYORUM

Ben yeni stratejiler geliştirirken onlar da boş durmuyorlar, iş birliği halinde balkon penceresi, koltuk kenarı, tavan köşesi, mutfak tezgahının yanı, musluk altyüzü arasında pike çalışmaları yapıyorlar. On dört oldu sinek leşim. Bu sayma işinde hafif bir obsesyon kokusu almıyor değilim. İnsanoğlunun acizliği işte. Koltukta romantik takılan çifti tek vuruşta yere seriyorum. Salvolarım ve onların ani dönüşleri tuhaf bir dans ritmine benzemeye başlıyor. Köşe başını tutmuş bir örümcek vakur ve sakin tavrıyla olanları izliyor. Nihayet gayri nizami vaziyet alıyorlar. Bir ya da iki sinek kalmış olmalı diyerek biraz nefes almaları için ara veriyorum. Kuzineye odun atmam gerek yemeği pişirmek için. Birden, dııt sesi ile tüm büyü bozuluyor. Devrilen bir ağacın kopardığı teller tamir edilmiş olmalı. Tamircilerin hızlarına şaşıyorum. Buzdolabı ve su soğutucusunun zırlıtısı, fırının sabit ışığının yanması ile harekete geçiyorum. Berbat bir alışkanlıkla telefonumu beslenme ünitesine bağlıyorum.

SİNEKLERDEN ÖĞRENDİĞİMDİR!

Odaları dolaşıyorum panjurları açmak için. İşte o anda kızımın yaptığı resmi görüyorum. Neredeyse tek boyutlu karşıdan bakan ve hep aynı düzleme mekanı oturtan çocuk resimlerinden biri. Neden tepeden yandan alttan üstten görünüşünü algı dünyamıza sokamıyoruz? Bu bakış açısının kısırlığı dünyaya, olaylara, insanlara bakışımızı da etkiliyordur kuşkusuz. Sineklerin bakış açısını az çok tecrübe ettiğimden katliamları sırasında beni nasıl algıladıklarını düşünüyorum.

Bakış yönleri sürekli değişiyordu. Mekanı tam anlamıyla kullanabiliyorlardı. Sinekler resim yapabilseydi neye benzerdi kim bilir?

Bu tuhaf düşüncelerden sıyrılıp bahçeye çıkıyorum fırtınanın izlerine bakmak için. Dökülen ham elmalara, narlara, ayvalara yazıklanıyorum. Dağılmış saksılara, toprak içindeki verandaya, su dolu leğenin dibine sığınmış kaplumbağamız Tospik'e bakıyorum. Rüzgar terk edemiyor hala buraları, homurdanıyor, zeytinlerin dallarını çırpıyor, biber fidelerini yatırıyor. Fazla zayıf olmadığına seviniyorum.

DÜNYA BÖYLEYSE...

Bir tane sinek kalıyor geriye, ona dokunmuyorum artık. Onları haklarken her birine bir ad vermediğim için hayıflanıyorum. Birkaç isim geliyor aklıma, fazla değil. Dünya böyleyse biz belirliyoruz böyle oluşunu, diyorum. Şu ak kağıdın üstünden başımı kaldırıyorum, önümde zafer dansını yapan küçük kanatlıyı görüyorum. Bıraktım seni, diyorum üç gün sonra soğuk havada öleceğini bilmenin yüzüzlüğüyle. İnsanın düşmanı olmamalı, hiç olmamalı, kendisiyle savaşmalı sadece diye geçiyor aklımdan. İşte o zaman, içimde büyüyen, işe başlayacak olmanın gerginliği de sinek savaşıyla birlikte sönüp gidiyor. Ayaklarımın geri geri gideceğini bildiğim iş yerinin kapısından üç gün sonra mesaiye adım atacağım. Severek yapılan bir işe, giderek nasıl bir nefret ve isteksizlikle bağlı oluşumu düşünüyorum.

Aslında nasıl bir değersizlik düşüncesine kapıldığımızı, onca çalışan arasında özgür kalan tek bir sinek kadar değerimizin olmadığını yazacaktım. Bize çok gördükleri onca şeyi... Yazamadım. Yazmadım!

Tek düşündüğüm şey, yazının sonunu bağlayan onca sineğe yazık olduğu...

Tuna MERİÇ
2016/Muğla

Yanılığ

Umut Yağmur AKSOY

Tam olarak nerede başladı söndüremediğim yangına dönüşen o ufak kıvılcım? Bir bakış, bir gülüş müydü ya da sadece iki kişinin anlayabileceği, adı bile olmayan bir yalnızlık mı? Şimdi geriye dönüp baktığımda anlıyorum; kıvılcım da sendin, söndüremediğim yangın da. Başlayan her şey biter diye okudum bir yerlerde, bana öyle geliyor ki yaşamım sona erecek ben bu acıyı dindirmeden önce. Sana koştukça uzaklaşıyor görüntün, duvarlar örüyorsun önüme. Yarattığım senden alamıyorum kendimi, kapıları tek tek yüzüme kapatmış olsan bile. Bir yaprak kımıldadığında ya da bir yıldız gökte parıldadığında neden senli hayallere sürükleniyorum böyle? Başladığı yeri bilsem bitirmeye çalışacağım o kadar çok hüzün birikti ki içimde, anlatmak istesem de uygun kelimeler bulamıyorum. Aslına bakarsanız kelimelere sığınmak da istemiyorum, ifadesi yok bu halimin çünkü, biliyorum.

Ateş öldürür, su hayat verir; diyor sevenlerim. Peki, ben neden bu kadar basit bir denkleme benimseyemiyorum? Belki içimdeki sen bitersen ben de biterim diye korkuyorum. Aklıma Oğuz Atay'ın durumumu anlatan cümleleri takılıyor; "Gömleğinin tüm düğmelerini yanlış ilikleme gibidir bazı insanları sevmek. En başından beri yanlış yaptığını, sonuna gelmeden anlamıyorsun.". Şimdi ben sona gelmişken öğrendiğim şu oldu senden: hiç kimseyi şair duyarlılığıyla sevmemeli insan, tanımadan anlamlar yükleyip kendi içinde yarattığı bir hayale tutunma gafletini göstermemeli. Düşmek değil belki ama bu kuyunun sonunun gelmiyor olması ve karanlığa düştükçe senden uzaklaşıyor olmak, geriye dönememek, yeniden seni sevememek ihtimali korkutan beni.

Bir gülüşü yitirdiğinde anlar insan neyi kaybettiğini. Sen de anladığında benim çekip gittiğimi üzülme sevgili, içimi hüzün kaplar sen yorulduğunda. Eğer bir gün dönmeye karar verirsen umut etmekten vazgeçme, inan geri döneceğime. Belki de bu sefer başlar hikayemiz, başlamadan bittiği için geçmişte.

Kapağın Altında

Elif DERVİŞ

“Burada bir kapak var!”

On-on iki yaşlarında bir oğlan, ağaçların tepede devasa bir kubbe gibi dallarını buluşturduğu yerde karşısına çıkan eğri büğrü, damarlı kayalığa bakıyor. Nefes nefese ve yüzü de üzerindeki kırmızı montla neredeyse aynı renge dönmüş. Tombul ellerini ağzının iki kenarına tutup arkasında bıraktığı sise doğru tekrar bağıyor: “Kapak buldum!”

***

Sisin içinden karşılık gelmemişti. Çiğ yüklü pusu delip geçecek uzunluktaki birkaç ağacın tepesinde minik dallar kıpırdandı, bir de baykuş öttü uzaklardan, o kadar. Onun dışında tamamen gündüz uykusunda gibiydi orman. Çocuk bir an paniğe kapılacak gibi olduysa da babasının onu kampa bırakırken söylediklerini hatırladı:

“Artık büyüdün. Kendi başının çaresine bakabilecek yaştasın.”

Kamptaki birkaç arkadaşını bu cümleyle kafalayıp kaçmaya ikna etmişti. Sırt çantalarına bisküvi, sandviç, su ve battaniye koyup karanlığın çökmesini beklemeye karar vermişler ama öğleden sonra aniden bastıran sis kampın üstünü kaplayınca fırsattan istifade erken sıvışmışlardı. Çocuklardan birinde uyduruk bir oyuncak pusula vardı ve ibre her oynadığında onlar da yön değiştirip kahkahalar içinde özgürlüğün tadını çıkarıyorlardı. Ne karışan vardı ne kızan. Kaybolmak da serbestti, bilmedikleri bir yola sapmak da.

Çocuklardan ikisi yarı yoldan kampa döndü. Geride iki oğlan bir kız kaldı. Hava soğudukça sis koyulaşıyor, sis koyulaştıkça yüzlerini yumuşakça yalayıp geçen ıslaklık daha belirgin hale geliyordu. Üç çocuk birbirlerine iyice sokulup kol kola girdiler, adımlarını küçülttüler ve bir süre korkularını azaltacak şakalarla ısınmaya çalıştılar.

Sonra o korkunç ses geldi. Belki bir ağaç kovuğundan, belki donmuş derenin içinden, belki toprağın altından. Kırmızı montlu çocuk, sesi duyduğu anda arkasına bile bakmadan koşmaya başladı ve şeffaflığını yitirmiş bir buz kalıbı gibi etrafını saran sisi yarıp çıkana kadar da durmadı. Ve şimdi karşısında yüksek, kömür karası bir kayalık ve çocuğa bir kol boyu uzaklıkta paslı, demir bir kapak. “Çocuklar! Neredesiniz? Hadi gelin, sis geçene kadar saklanabileceğimiz bir yer buldum!”

Arkadaşları görünürde yoktu. Kırmızı montlu, bir süre daha bekledi gelirler mi diye ama ne bir ses, ne bir gölge... Tanımadığı bir ormanın derinlerinde, yanıp kül olmuş ve üst üste yığılmış cansız ağaçlardan oluşmuş gibi duran bir kayalığın önünde, soğuktan titrer halde dururken içinden babasına sövdüğünü fark etti. “Büyümüşüm. Ne biçim babasın sen! Annem hayatta izin vermezdi bu kampa gelmeme.” Hayatta.

Birkaç sıcak damla yanağından çenesine inmeden buz kesti. Çocuk montunun fermuarını çenesine kadar çekip kapüşonunu başına geçirdi. Çantası sırtını ısıtıyor ama bacakları, elleri ve yüzü gitgide hissizleşiyordu. Oğlan, burnundan her nasılsa donmadan akmayı başaranları koluna silip yüzünü tekrar kapağa çevirdi. Kahverengi, kızıl, turuncu renklere bürünmüş, açılması imkansız gibi görünen bu paslı metalin kenarları kayalığın girinti ve çıkıntılarına tamamen uyum sağlamış; sanki sonradan takılmamış da kayalık oluşurken doğal sürecin bir parçası olarak ortaya çıkmış gibiydi.

Çocuk diz hizasındaki kapağı açmaya hemen cesaret edemeyip kayalığın etrafında biraz dolandı, arada- bir ümit- arkadaşlarına seslendi, biraz oturdu, biraz ağladı, birkaç bisküvi yedi. Tam sırtını kapağın yan tarafına dayayıp gözlerini biraz yummuştu ki arkadaşlarının yanındayken duyduğu o korkunç sesle irkildi tekrar.

Bu kez daha yukarıdan, sanki ağaçların üst dallarından gelmiş gibiydi uzayıp giden homurtu ama çocuk emin olamadı. Kapağın toprağa yakın alt kısmındaki kulpa tüm gücüyle asılıp çekmeye başladı. İki avcunun içi de kıpkırmızı olup canı epey yanana kadar çekti ama kapak kesinlikle açılmıyordu. Sesin gitgide yaklaştığını fark edince panik içinde kapağı yumruklamaya başladı. O korkunç sesi çıkararak her neyse, o ana kadar çocuğun varlığından haberdar değilse bile metale güm güm inen sesler yüzünden artık ormana ait olmayan bir varlığın oralarda dolandığını anlayacaktı.

Çocuk yumruklamaktan yorulup gözyaşları içinde kapağın tam önüne kendini bırakıverince sırtındaki çanta kulpa takıldı. Çocuk onu kurtarmak için hızla kendini çekince kapak, sanki bir düğmeye basılmış gibi, yavaş yavaş aşağı inip gıcırtyla toprağın içine girdi. Oğlan burnunu ve gözlerini montunun koluna silip daracık girişe baktı. “Kimse var mı?”

İçinden “N’olur boş olsun, n’olur ayı falan olmasın.” diye tekrar edip duruyordu. Ama içindeki başka bir ses de “N’olur biri bana yardım etsin, beni kampa geri götürsün,” diyordu. Kapak indikten sonra açılan oyuğa girdiğinde önce ısı değişimini fark etti. Dışarıya göre sıcacıktı burası. Ellerin ve dizlerinin üstünde sürünerek geçtiği ilk dar koridordan sonra bir eli yerden birkaç santim aşağıda kalınca basamakları fark etti çocuk. Yürümeyi reddedip göbeğinin üzerinde sürünen bebekler gibi patır patır, dizlerini oraya buraya çarparak indi basamakları. Ve bir küçük koridor daha geçtikten sonra aynı sisten çıktığı zamanki gibi her şey birden görünür oluverdi.

Tek bir koca oyuktan meydana gelen yüksek tavanlı bir mağaradaydı çocuk. Sanki sürünerek basamaklarca yerin altına inmemişti. Güneşin tüm sıcaklığı ve ışığıyla dolmuş gibi aydınlık bir oda. Karşıda alçak bir masa ve yüzü küçük yuvarlak bir pencereye dönük, başı önüne düşmüş bir adam. Masada kitaplar, defterler ve çoğu bitmeye yakın, o sırada yanmayan bir sürü mum. Ve içeride bir koku, böyle kuytu bir yerden beklenmeyecek kadar taze, insanı bir köşeye kıvrılıp uykuya dalma hissiyle dolduran. Çiçek gibi, annemin sevdiği o pembe-mor çiçekler gibi. Çocuğun kalbi, o koku ve annesinin düşüncesiyle dalga dalga oldu bir an. Onu ne kadar özlediğini fark etti. Ve artık hep özleyeceğini.

Sonra birden adam kıpırdandı. Çocuk korkuyla nefesini tutup geri adım atmaya yeltendiyse de, başını geldiği dar koridorun tavanına vurup acıyla bağırınca adam ona döndü. Masanın bittiği yerde başlayan pencereden ışık öyle kuvvetli içeri giriyordu ki adam bedensiz bir gölge gibi kalmıştı; ne yüzü ne üstü başı seçiliyordu.

Çocuk kekeleyerek, “Kızmayın, lütfen,” dedi. “Ormanda kayboldum, sonra burayı bul...” Sustu. Tanımadığı, bir kayanın içindeki bu gizli mağarada yaşayan, ne idiği belirsiz bir adama kaybolduğunu söylemişti. Daha kısa bir süre önce çantanın ısıttığı sırtı şimdi boynundan inen buz gibi ter damlalarıyla soğuyordu. “Yani şey, kaybolmadım da, arkadaşlarımla yürüyüşe çıkmıştık, onlar da geliyor arkamdan, merak edip girdik buraya.” Gülümsemeye çalıştı.

Çarpık bir hal aldı yüzü. “Kampımız hemen sizin kayalığın yakınında zaten, öğretmenlerimiz falan varbaşımızda, ben geri çıkayım da buranın sahipli olduğunu söyleyeyim, gelipsizi rahatsız etmesinler.” Karşıdan ses gelmedikçe çocuk iyice paniğe kapılmaya başladı. Ağladı ağlayacak haldeydi ama korktuğunu belli etmemesi gerektiğini düşündü. Göz bebeklerinin altından birikmeye başlayan damlaların dalgalanmasını görebiliyor ve içinden düşmemeleri için dua ediyordu.

Adam sandalyeyi birden gıcırtyla itip ayağa kalkmasa, çocuk da panikle arkasını dönüp dar koridora geri girmeyecek, kapüşonunun ipi duvardaki o küçük çatlağa sıkışmayacaktı belki, ama sıkışmıştı işte. Oğlan ileri gitmeye çalıştıkça ip çekiliyor, başlık yüzünü iyice sıkıştırarak sarmaya başlıyordu. Neredeyse arkadan yaklaştığını tahmin ettiği canavara yalvaracaktı çocuk: “Şu ipi oradan kurtar n’olur, nefes alamıyorum!”

Ve canavar çocuğun aklını okumuş gibi koca elini uzatıp ipi kurtardı ve çocuğun başlığını gevşetti. Oğlan dehşet içindeydi ve kapağı ilk bulduğundaki gibi gözyaşlarını tutamıyordu artık.

“Canavaaar,” diye bağıyor ve kendini mağara adamının kollarından kurtarmaya çalışıyordu. “Baba! Baba beni kurtar! İmdaat! Yardım edin!”

“Sakin ol artık, benim ben!”

Çocuk gölgeyi birkaç kez daha tersten tekmelediyse de sesin tanıdıklığı o hezeyanın içinde bile dikkatini çekmişti. Adam-canavar onu havaya kaldırdığında boşta kalan bacaklarını savurmayı bıraktı oğlan ve başını korka korka arkaya çevirdi. “Baba?!”

Adam çocuğa kızgınlıkla şaşkınlık arasında gidip gelen bir bakış fırlattı ve “Baban ya, bir haftada tipimi mi unuttun?” derken oğlunu yere bırakıp üstünü başını düzeltilti.

“İyi de senin burada ne işin var baba? Neden evde değilsin? Ödümü kopardın!”

“Kayalığa gömülü bir kapağı indirip içeri girerken ne bulmayı bekliyordun? Sincap ailesi mi? Dua et de gerçek bir canavar çıkmadı karşına.”

Artık babasına öfkeyle bakan çocuktü. “Beni o kampta bırakıp gittin. İstemiyorum dedim, dinlemedin bile.” Adam bir anda mahsunlaşmıştı. “Biraz,” dedi dudakları titreyerek, “yalnız kalmam gerekiyordu. Sana da arkadaşlarıyla geçireceğin birkaç gün iyi gelir diye düşünmüştüm, yanılmışım demek.”

“Anneannemlere bıraksaydın ya hortlaklı bir ormana bırakacağına! Buraya gelirken çok acayip bir ses duydum. Kaçayım derken de yolumu kaybettim işte. Nereden buldun burayı? Beni bıraktığından beri burada mı kalıyorsun yoksa?”

Adam başıyla onayladı. “Annenle kamp yapmaya gelirdik gençken. Bu küçük kovuğu da yaşlı bir adam yıllarca uğraşıp yapmış; tesadüfen bulmuştuk. Eskiden avcıymış, sonra bir gün ne gördüyse bırakmış avlanmayı ve her şeyden elini ayağını çekip burada yaşamaya başlamış. Son gelişimizde içerisi boştu. Masada da istediğimiz zaman gelebileceğimizi söyleyen bir not vardı.”

“Beni niye yanına almadın da kampa bıraktın?”

Çocuk bu konuda başka bir şey söylemedi. Pencerenin yan tarafında ufak bir kapı görmüş, dikkati dağılmıştı. “O kapı ne?” dedi her şeyi bir anda unutmuş gibi. “Asıl giriş orası. Sen o yukarıdaki kapağı nasıl açtın hiçbir fikrim yok; yıllardır sıkışmış haldeydi,” dedi babası. Çocuğun yanına gidip saçlarını karıştırdı ve ilk defa gülümsedi. “Aferin sana.”

“Nereye çıkıyor?”

“Güneşli Vadi’ye.” Bir an sustu adam, dudaklarını sıktı, sonra devam etti. “Yani, annen öyle derdi. Ormanın en puslu günlerinde bile bu koca kayalığın arkasındaki vadiye güneş düşer hep çünkü.”

“Sen de burada annemle son kez vedalaşmak mı istedin?”

Bu kez ikisi de sustu. Bir süre ne ağladılar ne birbirlerine baktılar. Biri yetişkin diğeri çocuk iki erkek, sessizliğin içinde gözlerini usulca kapatıp sevdikleri kadına içlerinden son kez hoşça kal dediler. Biri hayat arkadaşına, diğeri onu dünyaya getirene.

Sonra çocuk gözlerini açtı ve bir anda her şeyi unutmuş gibi, “Hadi bana her şeyi göster!” diye bağırip masaya koştu. Eline aldığı her şeyi havaya kaldırıp, “Bu annemin mi? Peki bu?” diye soruyordu. Adam gülümseyerek onun heyecanını izledi bir süre ve sonra, “Hadi yeter, gel Güneşli Vadi’yi göstereyim sana,” dedi ve pencerenin yanındaki ahşap kapıyı araladı. İçeri dolan ışık hüzmesinin üzerinde tozlar telaşla bir içeri bir dışarı uçuşuyor, bazı noktalarda da çarpışıyordu.

Çocuğun tereddütle kendisine baktığını gören babası, “Eh hadi,” dedi. “Görmek istiyorum demedin mi?”

“İstiyorum da, o korkunç sesli canavar hâlâ dışarıdaysa ikimizi de öldürebilir.” Gözleri korkudan kocaman olmuştu. Babasının kahkahalara boğulduğunu görünce korku şaşkınlığa, şaşkınlık da neden olduğunu anlayamadığı bir gülme krizine dönüştü.

“Geyiktir o,” dedi. “Onun bölgesine girdiyse uyarı sinyali yollamıştır.”

Baba-oğul, biri eğilerek diğeri sevinçten zıplayarak küçük kapıdan çıktıklarında Vadi’de güneş batmaya koyulmuş, gökyüzü kırmızı-mor arası bir renge bürünmüştü.

Geyiğin sesi artık gelmiyordu.

CIMBIZ

Ceyhun KARAGÖL

Son hatırladığı tuvalet aynasının önüne fırlatılışydı. Çok mıncıklanmaktan yorulmuş bir halde... Neredeyse iki gündür, orada hareketsiz yatıyordu. Ağzındaki kıl kalıntılarından temizlenmemişi bile. Allah bilir, bir daha ne zaman kullanılacaktı. Kimin aklına temizlemek gelecekti? Tek bir amaç uğruna kullanılmak zaten yeterince üzüntü veriyordu. Kaşların arasındaki kılları almak için kullanılmak çok yormuştu onu. Keşke temizleyip yerine koysalardı da böyle pis pis yatmasaydı. Aklından böyle düşünceler geçerken kapı birden açıldı. Bağırışmalar içinde, evin erkeği içeri daldı. Onu eline aldı. Düşüncelerinin hepsi birden uçup gitti. Bu adam ne yapacaktı onunla? Ne için kullanacaktı onu? Kaşlarını alacak desen hiç zannetmiyordu. Eğer vücudunun başka yerlerindeki kılları alacaksa şu anda elinden atlayıp intihar etmeyi tercih ederdi. Evin hanımını da içeri girdi.

İkisinin arasındaki konuşmalar çok sesliydi. Anlaşılan acil bir durum vardı. Parmaklar arasındaki yolculuk kısa sürmüştü. Tahmin edildiği gibi kıl çekme amacıyla alınmamıştı ele. Çünkü adam onu diğer elinin ortasına yakınlaştırıyordu. Oraya doğru yakınlaştıkça ne ile karşılaşacağını yavaş yavaş görmekteydi. Adamın avuç içine geldiğinde ağzıyla temas ettiği şey bir cam parçasıydı. İçi gıdıklanmıştı. Avuç içindeki cam parçasını ağzıyla sıkıştırıp aldı. Ağzına cam taneleri ile birlikte kan tadı da gelmişti. Cam parçasını deriden çıkartıp ağzından attı. Artık çok önemli bir iş yaptığının farkındaydı. Sahiplerinin gözünde bir kahraman sayılırdı. Kıllarla olan muhataplığından bu zamana kadar alamadığı hazzı o cam tanesini çıkartınca almıştı. Adam, resmen minnet doluydu. Onu alıp bir güzel temizledi. Suyun altına soktu, yıkadı. Keyfine diyecek yoktu. Ilık bir duş çok iyi gelmişti. Güzelce kurulandı ve artık ait olduğu yere dönmüştü. Mutluluğu her yerinden okunuyordu. Her yeri parıldamıştı. Artık temizdi ve ait olduğu yerdeydi. Mükemmel bir uyku çekebilirdi. Yorulmuştu da. Kahramanlığının getirdiği rahatlamayla kapadı kendini. Rahat bir uyku çekti.

KIRMIZI AYAKABILAR

Vedat AVCIERİ

Kumsalda kitabımı okuyup biramı içiyordum. Birden biri kolumu dürttü, ürperdim. Başımı çevirdiğimde bir çift kırmızı kadın ayakkabısı ile göz göze geldik. İri gözlerini şaşkınlıkla, merak arasında bir ifade ile bana dikmiş öylece duruyorlardı. Ateş kırmızısı, rugan, dokuz pont topuklu, ucu oldukça sivri ayakkabıların astarına bakılırsa pahalı abiye ayakkabılar değillerdi. Üstelik herhangi bir marka ismi de görünmüyordu. Daha çok üçüncü sınıf gece kulüplerinde çalışan kadınların giydiği türdendi. Tabanlarındaki izlere bakılırsa az kullanılmışlardı. İyi de burada ne işleri vardı? Birden ortadan kayboldular. Acaba kim, nerede, ne için giymişti bu ayakkabıları? Bir hayat kadınına ya da konsomatrise mi aitlerdi? Neden az kullanılmışlardı, sahibi ölmüş olabilir miydi? Öyleyse bu kumsala nasıl ve ne için gelmişlerdi? Kafamdan akan sorulara dur demek istiyordum. Kitabıma tekrar döndükten kısa süre sonra, sağ gözümün ucuyla belli belirsiz bir karaltı fark ettim. Umarım aynı konuklar değildir, diye düşünürken kahkahalarla, sarsıla sarsıla güldüklerini gördüm. Sesleri çıkmıyordu. Etrafta başka kimse olmadığına göre bana gülüyor olmalıydı. Göğsüm sıkıştı, nefesim ciğerlerimde hapsoldü. İki kırmızı kadın ayakkabısı, kocaman gözlerini patlatıp boğazıma sarılıp beni boğmaya çalışıyordu. Ateşten iki el boğazımı sıkıyordu. Kaçmak için yanıp tutuşuyordum ama hareket edemiyordum. Nefesimi ne alabiliyor ne de verebiliyordum. Boğulmak üzereydim ve çaresizce debeleniyordum. Hayatımın sonuna geldiğimi hissediyordum. Beynimin tamamı, “Bunların benimle alıp veremedikleri ne?” sorusuyla kaplanmıştı. Sormak istiyordum ama sesim çıkmıyordu.

Gözlerimi açtığımda yatakta, terden sıırılsıklamdım. Kalbim yerinden çıkmak istercesine çarpıyor, soluğum ciğerimi patlatmaya çalışıyordu. Sakinleşmem birkaç dakika sürdü. Aslında her şey, bir çevre derneğinin düzenlediği öykü atölyesine katılmam ile başladı. İlk buluşma çalışmayı yürütecek yazar ile tanışma toplantısıydı. Yazar toplantı sonunda masanın üzerine koyduğu bir çift kırmızı kadın ayakkabısı ile ilgili bir öykü yazmamızı istedi. Bu ödevin yazma konusunda henüz hiç eğitim almamış biri için zor olduğunu düşünmüştüm. Ama kabusa dönüşeceği aklımdan geçmemişti.

Yarın ilk fırsatta bu öyküyü yazmalıyım diye düşünüp tekrar uykuya dalmak için gözlerimi kapatırken davetsiz misafirlerin tekrar gelmeyeceğinden emin değildim.

Nietzsche'nin Dansı, Nietzsche'nin Derdi

Murat BAÇ

ODTÜ Felsefe Bölümü

Haziran 2025

Dans ederek düşünen ve kükreyerek yazı yazan bir filozof yaşadı, adı Friedrich Nietzsche'ydi. Felsefe tarihinde pek çok düşünür kurdukları muhteşem sistemlerle ve sarsıcı argümanlarla anımsanır, sundukları dizge ve akıl yürütmelerden dolayı hürmet görür. Nietzsche ise her zaman kılıcının keskinliği ve içinde taşıdığı dert ile hatırlanacak.

Felsefi açıdan dert veya sıkıntı nedir?

“Dert” kavramı “sorun” ya da “problem”den farklı mıdır?

Felsefe diyarında ‘dert’ kelimesi bazen aklıma şu film sahnesini getirir:

Genç adam saatçi dükkanına girer. Eski tip bir cep saati çıkarır.

— Şuna bir bakar mısın?

— Nesi var?

— Bi derdi var ama bilmiyorum.

— Nerden anladın bi derdi olduğunu?

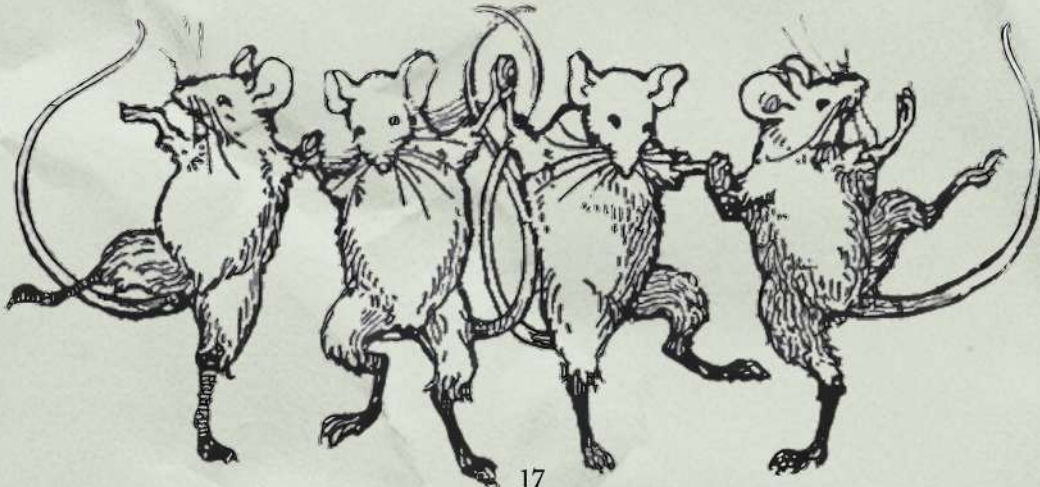
— Öyle hissettim, huzursuz ediyordu beni.

Saatçi, başını kaldırmadan,

— Herkes bu kadar hissedebilseydi dünya bambaşka bir âlem olurdu.

(Gizli Yüz, Yönetmen: Ömer Kavur, Senaryo: Orhan Pamuk)

Bu sohbeti çarpıcı kılan temel bir unsur, mekanik bir saat için insana özgü olduğunu düşündüğümüz ‘dert’ kelimesinin kullanılmasıdır. Bu anlamda, “dert” kavramının tuhaf bir derinliği vardır. Denebilir ki, önemli bazı kavramsal problemler çözülsün bile tahminen ortada felsefi dertler kalacaktır.

Nietzsche; elinde tuttuğu alevden kılıçla hep hatırlanacak çünkü onun “derdi”, insanları tatlı uyuklamalarından haykırışlarıyla nasıl uyandırdığı, felsefe teknisyenliği yapıp meselelerin özüne hiç dokunmayan tatlı su akademisyenlerine yönelik can yakan sözleri: bunlar hiç unutulmayacak. Nietzsche, pek çoğumuzu huzursuz edecek şekilde, beden ve sonlu varlığın ötesinde insanın göksel bir tarafının olmadığını söyleme cesaretini göstermişti. Demişti ki, insan; öte bir insanlık seviyesine ilerlemesinin toprağını kendisinde barındırır da bu “öte” ruhlar dünyasında değil, yüce garantilerden yoksun bir var olma serüveninde zemin bulur. Bedeni ve yaşamı hafife alan veya aşağılayan görüşlere, inançlara, sistemlere karşı; “Bedenden ibaretiz, bununla yaşayacak dürüstlük kimde var?” sorusunu yöneltmişti. Hakikati toprağa yakın kirli bedenlerde değil doğanın ötesinde bir arınmışlıkta arayanlara karşı, “Benim için tüm hakikatler kanla yazılmıştır” ifadesini kullanmıştı. Yola çıkarken ona eşlik edenler güvercinler değil, kartal ve yılandı. Bu hayvanlardan birincisi gururu, ikicisi ise bilgeliği temsil ediyordu. Çıktığı yol bitmeyen arayış, masumiyet, yeni başlangıçlar ve yaratma cesaretinin yoluydu. Güven duygusu aşıl原因an dogmalara sığınmaktan ziyade, gergin ip üzerinde tehlikeli bir yürüme denemesiydi.

Özdemir Asaf der ki: “Ben yürümeye başlayınca denizlerin üstünde / Karalarda koşanlar durup bana baktılar. / Ben de gittim / Sığınacağım adaları birer birer batırdım.”. Nietzsche; etrafında gördüğü çürüme, korkaklık, sahtekarlık ve garanticiliğe saldırırken kendisini kurtarılmış veya dokunulmaz görüyor değildi. O kendisini de yeri geldikçe hafife alıyor, incinebilirliğini haykırıyor, açık yaralarını okurun gözüne sokuyordu. Sığınacak bir adanın olmaması, bir anlamda, mutlaklığın reddi ve her şeyin ama her şeyin yorumlardan ibaret olduğuna işaret etmekteydi.

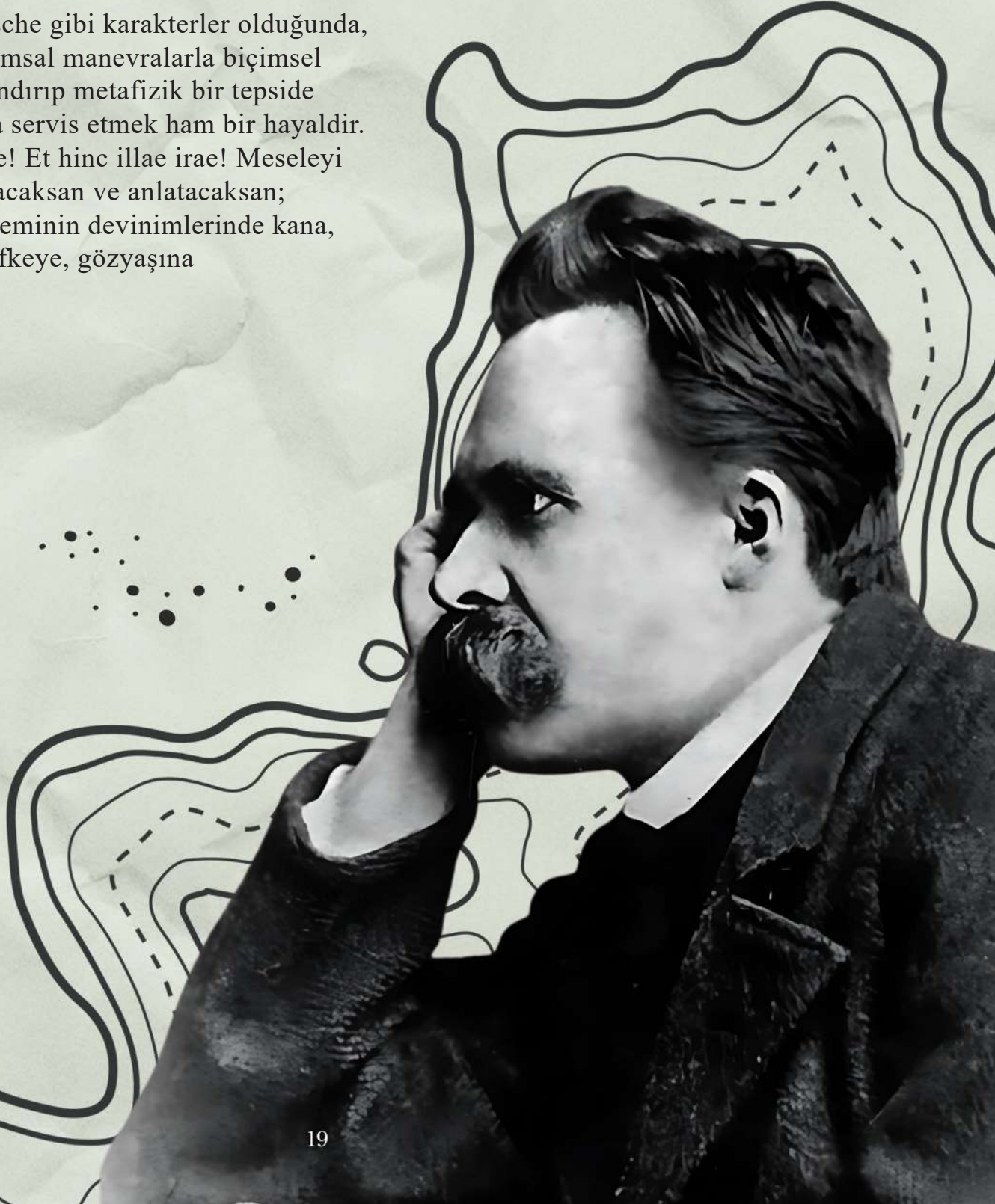
Edip Cansever’in berrak kelimeleriyle:

Tarlayı tarlayla ölçtüm
Meyvayı meyvayla ölçtüm
Denizi denizle ölçtüm
Göğü gökle ölçtüm
Zaten insanı insanla ölçtüm ki
Buruk bir tat mı duydum
Ve duydum
Her şey ki bir yorumdu, sonuç değildi
Sonuç ki zaten yoktu.

Yaraları, sonlu macerası ve evrensel yalnızlığı ne olursa olsun; en sonunda insan yine de dehşetli, büyüleyici bir varlık olarak ortada durmaktadır. İnsan denen bu varlık bir yandan sorgulamanın, yüksek karakter normlarının, dengenin ve de derinlere bakan aklın; bir yandan da zaptedilemez yaşam enerjisinin, çılgın esrikliğin, bedeni kutsamanın ve bedenini dansa dönüşmesinin üzerinde yeşerdiği topraktır. Denebilir ki insanın hakikati çamur içinde ışıltayan trajik bir kutlama ve kutsamadır. Bu hakikat kendisini en belirgin şekilde sanatsal yaratının inceliğinde, gücünde, sarsıcılığında gösterir, kansız cansız felsefi söylemlerde değil. Ve asıl felsefe, yaşamla durmadan deney yapmak ve acımasızca sorgulamaya devam etmektir.

Eğer külyutmaz bir felsefe hocası “Nietzsche ne diyecekse sistematik olarak söylesin, argümanlarını mesleki normlarımıza uygun bir halde dile getirsin, efendi gibi gelsin saygın profesörlerin masasına otursun.” deseydi, benim gözümde canlanan matrak manzara Nietzsche’nin masada oturan felsefecilerin çevresinde elinde kılıçla koşarken o berbat sesiyle bağırarak şarkı söylemesi ve Diyonizyak bir halde dans etmesi olurdu. Felsefe yapma biçiminin içeriğe uyması işte tam da budur.

Söz konusu Nietzsche gibi karakterler olduğunda, felsefi içeriği kuramsal manevralarla biçimsel teferruatlardan arındırıp metafizik bir tepside akademik dünyaya servis etmek ham bir hayaldir. Hinc illae lacrimae! Et hinc illae irae! Meseleyi ciddiye alıp anlayacaksın ve anlatacaksın; yaşamda ve de kaleminin devinimlerinde kana, tere, kahkahaya, öfkeye, gözyaşına bulaşacaksın.

Adem ve Havva'dan Beri “Yalnızca Aşıklar Hayatta Kalır”

Kübra İMECE

ABD bağımsız sinemasının hatırı sayılır temsilcilerinden Jim Jarmusch'un en özgür filmlerinden biri olan *Only Lovers Left Alive*, her ne kadar gotik bir vampir filmi olarak anılsa da esasen herhangi bir janra sığamayacak kadar birçok mesele barındırıyor içinde. Film gökyüzündeki yıldızların dönüşü, plakın dönüşü ve en sonuna da kameranın Eve ve Adam'ı merkezine alarak dönmesiyle başlar. Farklı mekanlarda Eve ve Adam, ne zamanın içinde ne de dışında, Wanda Jackson'ın *Funnel Of Love* şarkısıyla birlikte başımızda da dönmeye başlar. Yalnız bu muazzam açılış sahnesi için bile film izlenmeye değer bana kalırsa. Dünyanın kendi etrafında dönüşü, plağın dairesel dönüşü ve hiçbir yere varmayan bu hayat karşısında kahramanların dönüşü... En yüzeysel tanımla, zamanın aslında sandığımızın aksine lineer olmayıp döngüsel bir biçimde hareket ettiğini, esasen varılan yerin tekrar tekrar aynı yer olduğunu anlatır bize bu metaforlar.

“ — Bir kum saatinin dibine çökmüş kumlar gibi hissediyorum. (Adam)
— O halde onu çevirmenin vakti gelmiş. (Eve) ”

Bu diyalogda geçen o kum saati de tekrar tekrar çevrilir ve yine aynı döngüden bir başka hallerle devam eder yaşama, fakat insanoğlunun tekrar tekrar yaşamaya bu kadar ömrü var mıdır ki? Her geçen gün daha da hızlanan bu dünyada hepimizin isteği esasen ölümsüz olmak değil midir? Fakat yetişilmeyecek hiçbir yer olmasaydı, her yere gidebilecek, her dili öğrenebilecek, her müziği dinleyebilecek hatta çalabilecek kadar zamanımız olsaydı bizi hayatta ne tutardı?

“Aşk!”

Filmde yüzyıllardır birbirlerine derin bir aşkla bağlanmış olan Eve ve Adam'ı da hayatta tutan şey bu aşktır, fakat bu aşk yalnızca birbirlerine duydukları aşkla sınırlı değildir. Ne kadar umutsuz ve yılgın olsalar da müziğe, sanata, bilime duydukları aşk da bir o kadar hayatta tutar onları. Öyle ki su savaşlarının başladığı, bilim insanlarına itimatın kalmadığı, müziğin, sanatın yok olmaya doğru gittiği o çağa tanıklık eden aşıkların karşımıza oldukça melankolik kişiliklerde çıkması gayet olağandır.

Kahramanlardan Adam, Eve'ye nazaran daha pesimist ve depresiftir. Adam, var olma acısına dayanamayıp intihar etmek isterken Eve'ye hiçbir şey yapılamasa dahi en azından hayatın dans edilerek geçirilebileceğini söyler Adam'a. En insani özellikleriyle karşımıza çıkan bu vampirlerin tersineyse, aşkın ve tutkunun olmadığı, yalnızca tüketen, zombileşmiş insan eleştirisi vardır, filmde. Tüm bu duyarlılıkları sebebiyle de bu kahramanlar aç gözlü, şımarık Hollywood vampirlerinden tümüyle ayrılırlar. Üstelik bu iki naif vampirin kimselere zararı da yoktur. Tam da bu noktada Eve'nin seksen yedi yıldır görmediği ve ansızın çıkıp gelen, baş belası denilebilecek kardeşi Ava'dan bahsetmek gerekir. Oldukça bencil ve kedersiz olan Ava, filme dahil olana dek alışlagelmiş bir vampir ısırma sahnesi görmüyoruz, aksine aşıklarımız oldukça zarif bir şekilde 'temiz kan'larını kadehlerde ve yalnızca kendilerini hayatta tutacak kadar içerler. Ava'ysa kardeşinin evine gelen arkadaşları Ian'ı hiç düşünmeden şehvetle ısırır. Ve sonunda yine layık olduğu Hollywood vampirlerinin yaşadığı Los Angeles'a gitmek zorunda kalır.

Film, oldukça durağan ve hatta yer yer sıkıcı denilebilir fakat bana kalırsa yönetmen özellikle bu atmosferi yaratmaya çalışmış ki kahramanlarla birlikte gerçekten sıkılalım, efkarlanalım; bu da mistik müzik seçimleriyle çok da güç olmaz. Her ne kadar müzikal bir film diyemsek de film den müzikleri çıkartacak olursak filmin dengesi büsbütün bozulacaktır ki Adam bir müzisyendir hem de zamanında Schubert'e dahi beste vermiş mütevacı bir müzisyen. Adam müziğini kimseye dinletme ihtiyacı duymadan en saf haliyle icra eder öyle ki zamanında pek çok eserini dünyaca ünlü sanatçılara kendi eserleriymiş gibi kullanmalarını söyleyerek vermiştir. Adam Detroit'te müziğini tevazuyla yaparken bir zamanlar müziğin kalbi olup da şimdilerde hayalet bir şehre dönüşmüş olan Detroit'i acıyarak ve umutsuzca seyreder fakat ne olursa olsun müziğe her zaman sıkı sıkıya sarılır. Adam, Eve'yi Detroit'te gezdirirken şimdilerde bir otoparka dönüşmüş olan Michigan Tiyatrosu'na götürür. Detroit'in hali içler acısı olsa da Adam orayı bırakıp gidemez. Büyük bir özlemlerle geçmişi yad ederken bizi de artık hiçbir şeyin eskisi gibi olamayacağına ikna eder. Değişen dünya içinde pek çok değerini yitip gidişine sükunetle yas tutar Adem ve Havva! Eve de tam bir edebiyat tutkunudur. Fası'nın Tanca şehrine giderken yanına yalnızca defalarca okuduğu farklı dillerde yazılmış kitaplarını alır. Tanca da tıpkı Eve gibi karanlık, derin, sofistike ve gizemlidir.

Eve'nin bütün sırları Bilal'le birlikte Tanca'da saklıdır, tıpkı Doğu'nun yüzyıllardır içerisinde sakladığı sırlar gibi. Bilal'in bu kan emici aşıklara olan inancı, bir ihtimalle de bize Doğu'nun saf, menfaatsiz inancını gösterir. İspanyollar, İngilizler, Portekizliler, Romalılar gibi pek çok Avrupa ülkesinin işgaline uğramasıyla farklı medeniyetler görmüş olmasının izleri büyüktür. Şehir yokuştan kıyıya inildiğinde daha Avrupai, daha canlı görünürken uzunca bitmek bilmeyen merdivenlerden okuş yukarı çıkıldığında eski, dar, karanlık mistik Tanca'ya ulaşılır. Tam olarak bir yere, bir zamana, bir millete ait olmayan bu çok kültürlü şehre bu açıdan bakıldığında Eve'nin Tanca'ya gitmesi gayet tabii gözüküyor. Eve gibi pek çok sanatçıya da (Matisse, Walter Burton Harris, Paul ve Jane Bowles çifti...) yıllarca sığınak, yuva olmuştur Tanca. Ayrıca Beat kuşağı da Tanca'nın yeraltı mistisizminden oldukça etkilenmiştir. Bir Avrupa şehri gibi rağbet görmese de görenin içinden çıkamadığı, kaybolduğu bir şehirdir Tanca.

Hem pek çok kitleye hitap etmiş hem de bağımsız ve underground kalabilmiş bir yönetmenin bizi Tanca'ya götürmesine de şaşmamak gerekir. Eve Tanca'da Marlow'la buluşur. Evet Hamlet'in gerçek yazarı olduğu söylenen, yaşayıp yaşamadığı kuşkulu olan Marlow. Marlow da bir vampir olmasına karşın yaşamının son günlerindedir, belki de hayatta bir aşkı kalmadığı için hayatta kalamayacaktır.

Filmin sonunda kahramanlarımız büyük bir arzuyla öpüşen iki insanı görünce fark ederler ki 15. yüzyıldan beridir böyle arzulu öpüşen kimseyi görmemişlerdir. “Dolaşık iki parçacığı birbirinden ayırıp ikisini de birbirlerinden ayrı yere koyduğunda, evrenin iki ayrı ucuna da koysan birinde bir değişiklik yaptığında veya bir etkileşime soktuğunda diğeri de aynı şekilde değişir ve etkileşime girer.” Einstein’ın dolanıklık teorisinden bahseder Adam. Tıpkı dünyanın iki ucunda, biri Detroit’te biri Tanca da olan aşıklar gibi. Artık Tanca sokaklarında bir adım dahi atacak halleri kalmayan susuzluktan, kansızlıktan, bitap düşmüş aşıklar tutkuyla öpüşen genç çifte bakarken Eve onları Adam’a hediye etmek istediğini söyler ve genç çifte yaklaşırlarken ekran kararır. Belki de bu aşıklar da bu kadar güzel aşıkları bulup onları dönüştürmeyi düşünmese hayatta kalamayacaklardı, belki de kalamadılar fakat yine de onların aşklarının sonsuza kadar yaşadığına inandırdı bizi yönetmen.

“Aşk değişmez
kısacık saatler ve haftalarla.
Dayanır mahşer gününe kadar.
Yanlışım varsa bunda
ve bu bana kanıtlanırsa
demek ben bir hiçi yazmışım,
kimse de sevmemiş asla.”

Shakespeare

Bağ

Nilay ÖZDEMİR

Oradasın biliyorum,
Sanki orada da bir yerlerde ellerin yeniden.
Sanki bizi birbirimize bağlayan şeyler var,
Küçük bir tuz tanesi yahut belki de bir lastik toka.
Oradasın biliyorum, belki de cevap verecek gücün yok halen.
Kalbimin kamburunda oluşan yaraları kendi ellerinle kopartmak istiyosun belki de.
Daha fazla yansın diye ruhum
Senin gözlerinle, saçlarınla, dokunuşunla falan...
Sanki biz halen oradayız ve hiç ayrılmadık oradan.
Hiç gitmedik ki zaten, belki de yalan söylüyor zihnimiz bize.
Belki de hiçbir zaman ayrılmamıştık ki seninle.
Bir ip var aramızda, senin gidişinle benim boynuma dolanan.
Ben sıktıkça o ipi, senin daha fazla gitme ihtiyacı hissetmen gibi...
Ama biliyorum, oradasın,
Sesin, ellerin, beni saran kolların...
Belki tekrar beni sarmak için yeniden bekliyor bir yerlerde,
Belki de çıkmaz bir sokağın en bilmediğim caddesinde.
Sanki halen oralarda bir yerlerde kokun,
Aklımın en ücra köşelerinde seni bekliyor.
Belki de hiç gitmedin benden, gitmek istemedin.
Bize vaat edilen mecburiyetlerin altında sıkışıp kalmışız?
Çıkabildin mi altından? Her şeyi kaldırabilen sen, kaldırabildin mi benim sözlerimi?
Ne yapıyorsun şu an? En son verdiğim kitabı bitirebildin mi?
Belki de bir sayfa, iki sayfa okuyup masanın tozlu köşelerine, bir yere bıraktın.
O kadar güzel bakma bana ruhum, bak kayıp gidiyor hayatım ayaklarımın altından,
Tut, düşürme sakın bizi.
Düşersen yolum kaybolur,
Ayaklarım kopar.
Sana giden ayaklarım kopsa ne olur ki, sana hiç gelemedi bu ayaklar bile.

Belkiyim...

Tuğba ŞAHİN

Belki veda ettim geçmişe
Belki de etmedim
Belki de unutamıyorum
Ama yüksek ihtimalle umursamıyorum
Belki de, bilhassa gece yarısı olurken
Akın ediyor zihnime anılar pare pare
Belki de anıları hatırlatanları
Yazılan satırları, duygular; birkaç kolye, küpeyi, birkaç notu
Kadim bir dost gibi dolu gözlerle yad edip
Eski bir kutunun içine, rafların arasına atıp çekmecenin en dip köşesine sıkıştırınca daha az
canımı acıtacağını düşünüyorum.
Parmaklarım son kez geziniyor üstlerinde
Belki de bilmiyorum, o kokuyu, o sarılışı hatırlamak istemiyorum,
Belki de...
Ya da belki o gün batımını özlüyorum.
Bizim sahilimizi, güneşin ışıklarını tenimize nahifçe dokundurarak üstümüzden yavaş yavaş
çekişini,
Ortunç kızılını gökyüzünde bırakırken ufku izleyişimizi ve düşüncelere dalışımızı...

Bilmiyorum, gün hâlâ o zamanki gibi batıyor mu?
Dalgalar hâlâ bizim özel köşemize değdiği gibi vuruyor mu sularını denizimizin kıyısına?
Sakin mi yoksa hiddetlendi mi?
O melodi çalıyor mu hâlâ aklında?
Yoksa yeni yeni ritimler mi dönüyor arkada?
Hem ruhumuzdaki hem yollarımızdaki kilometreler gibi uzak mısın yoksa anılarımıza?
Belki de ben başka birinin ellerini tutuyorum
Başka bir bedene sarılıyorum şimdilerde...
Onun gözlerine dalıyor, kokusunu çekiyorum içime...
Ve sen ki; nerelerdesin, kim bilir kimlerlesin...
Belki zihninin her bir odasında dönüp dolaşıyorum.
Belki de kovdun beni o odalardan,
Yıkıldı ağaçtan evimiz başımıza
Kendini tekrar tekrar atıyorsun, içinde yarattığın boşluklara...
Kim haklı kim suçlu ne önemi var ki şimdi? Sen söyle.
Bilemem artık, ben senin içinin hangi köşesindeyim.
Lakin ben, bıraktım yeni ritimlere kendimi
Ben, bana hep belkiyim...

BİR GECE

Elif NURAL

Geri geleceğim
Beğenmediğin tablolarındaki renkleri hatırlatacağım sana
Ne için yaşadığımı ararken
Kapını çalacağım
Sen yine de açma

Bu sefer üşmeyeceğim
Soğuk havaların yüzünü okşuyor artık Güneş
Ulaşamadığım gökyüzünü yüzüne sakladım
Ulaşmak için tekrar sana geleceğim
Sen tatlı uykulara kendini bırakırken
Ellerim titreyerek kapını çalacağım
Sen yine de açma

Yokluğunun rüzgarlara güç verdiğini anlatacağım sana
Savruluşlarımı, çırpınışları, boşlukta dans eden ellerimi anlatacağım
Tüm bunlarda bana kudret veren seyrek gülüşlerini anlatacağım

Geri geleceğim
Yüzde doksan, pesimistliğin ışıkları kapatacak
Karanlıktan korktuğum için kapını çalacağım
Sen yine de açma

Çok Yakında

Ahu BAŞER

Nasıl anlatabilirim ki hislerimi
Bilemiyorum
Duygular yetersiz, sözler eksik
Adlandıramıyorum
Hiçbiri dile gelmemiş
Hiçbiri yaşanmamış
Hepsi Sen'den, hepsi Sana özel
Anlatamıyorum

Tarif de edemiyorum, kifâyetsizim
İçim çözemez ki beni
İçim bulanık, benliğime manî
Kalemim duyamaz ki sesimi
Kalemim kırık, kalemim fanî
Boşluğundayım, bir hiçim
Kaybolmuşum ben kimim
Yaşıyorum bu zindanda
Zincirlere vurulmuşum kafesimde
Kurtulamıyorum

Zamanım gelmemiş, zaman sonsuzmuş
Bekliyorum
Sana varacağım vuslat için
Acı çekiyorum
Hamım daha pişiyorum
Ama görüyorum
Aşk'ın bile yetmez Sana varmaya
Daha da pişmek gerek, kavrulmak, yok olmak
Hiçliğim gerek Seni anlamaya

Eğer varsa Aşk'ın sebebimde
Eğer duyuyorsan haykırışlarımı yüreğinde
Akıyorsa sonsuzluğun damarlarımda
Bekle beni çok yakında geliyorum

FOTOĞRAF KÖŞESİ

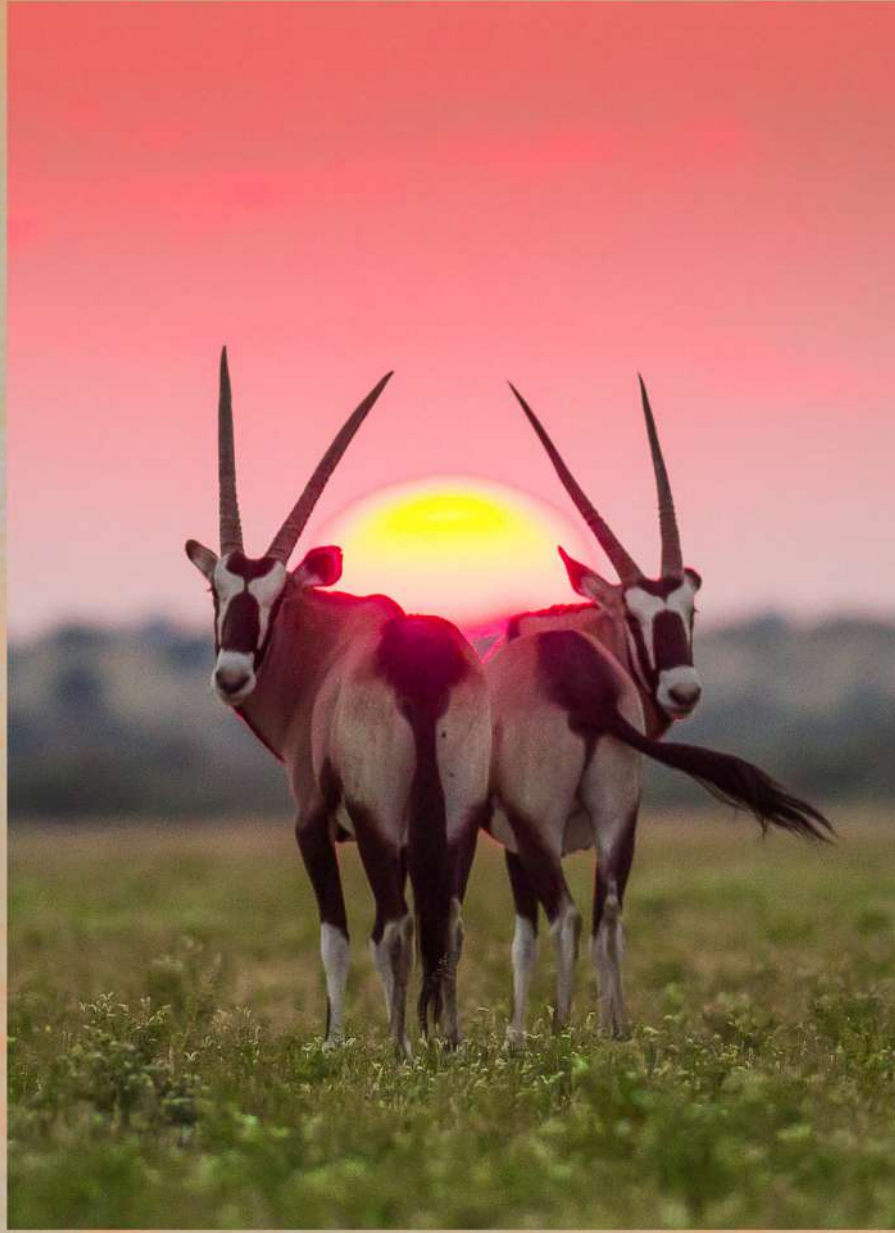
CANTAY GÖK

Ayna ayna, söyle bana...

Bir dūş olsam dūnyada
kaybolan...

“Lütfen dönün, lütfen bana bakın...”

Gün doğmadan kampımızı toparladık. Vadiye indiğimizde güneş henüz kendini göstermemişti. Biraz ileride kılıç boynuzları ile en güzel antilop türlerinden biri olan oryx cinsi antilop sürüsü vadiye yayılmış otlanıyordu. Onları ürkütmeden yaklaşıp arabayı durdurdum. Bütün gece vadiden aslan kükremeleri gelmişti. Etrafı iyice kontrol edip aracın ters kapısından inerek adeta sürünerek onlara yaklaştım. İki tanesi başları yerde sırtları bana dönük otlanıyorlardı. O sırada Güneş arkadan yükselmeye başlamıştı. Yine sürünerek güneşi tam ortalarına getirecek şekilde pozisyon aldım. Ve dua etmeye başladım “Lütfen bana dönün, lütfen bana bakın.”. Kısa bir anlığına, sanki beni duymuşlar gibi, ikisi birden bana doğru baktılar. Birkaç poz aldım hızlıca. Onlar ise beni fark edip uzaklaşmaya başlamışlardı. Acaba yakalayabilmiş miydim? Araca dönüp kameraya baktığımda yüzüme bir gülümseme oturmuştu bile...

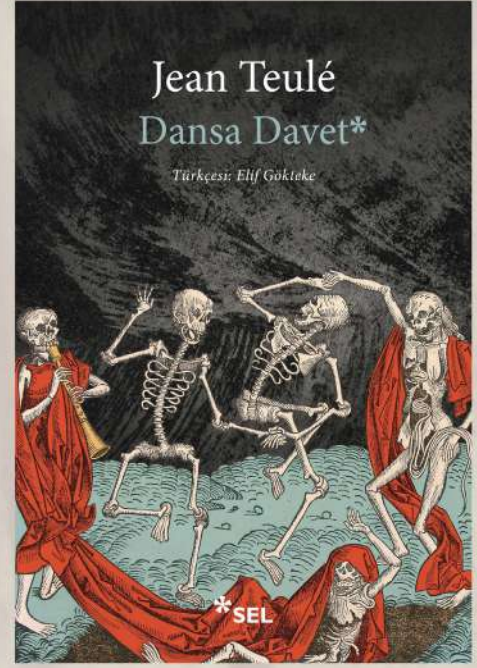

Afrika sizi sonsuza dek değiştirir, Dünya'nın hiçbir yerinde olmadığı kadar. Oraya bir kez gittiğinizde, bir daha asla aynı olamazsınız. Peki, daha önce bunu hiç hissetmemiş birine oranın büyüsunü nasıl anlatmaya başlayabilirsiniz? En eski yolları fil patikaları olan bu uçsuz bucaksız, tozlu kıtanın büyüleyiciliğini nasıl açıklayabilirsiniz? Bunun nedeni, Afrika'nın tüm başlangıçlarımızın yeri, insanlığın beşığı, türümüzün uzun zaman önce savanlarda ilk kez ayağı kalktığı yer olması olabilir mi?...

Brian Jackson

kitap önerileri DANSA DAVET

Jean Teule

Jean Teulé'nin Danse Davet adlı romanı, tarihin en tuhaf ve en hüzünlü vakalarından birini yeniden hayata çağırıyor: 1518 yazında Strasbourg'da patlak veren "dans vebası". Hikâye, bir kadının aniden sokakta dans etmeye başlamasıyla açılır. Başta bu durum merak uyandırır, çevredeki insanlar kadının deli mi yoksa ilahi bir coşkuya mı kapıldığını anlamaya çalışır. Ancak kısa sürede kalabalık büyür; başka bedenler de aynı ritme teslim olur. Dans, artık tek bir kadının garip eylemi olmaktan çıkar; sokakları, meydanları dolduran yüzlerce insanın ortak kaderine dönüşür. Geceler gündüzlere karışır, insanlar bedenleri tükenene kadar kıvrılarak dans eder. Ayaklar parçalanır, nefesler kesilir, kalpler durur. Bir zamanlar hayatın, eğlencenin simgesi olan dans, ölümün en acımasız yüzüne bürünür.

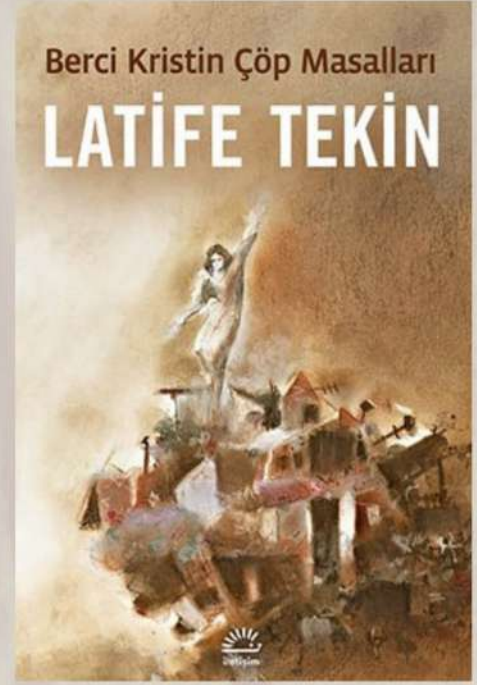
Teulé, bu korkunç olay örgüsünü aktarırken yalnızca tarihi bir olayı anlatmaz; aynı zamanda insan ruhunun en kırılgan yanlarını da gözler önüne serer. Roman boyunca dans, iki uç anlam arasında gidip gelir: bir yandan coşku, özgürlük, bedensel haz; öte yandan mutsuzluğun, yoksulluğun ve içten içe büyüyen acıların çılgınlığı. Yazar, Strasbourg halkının sefaletini, açlığını, çaresizliğini, otoritelerin kayıtsızlığını ironik ama aynı zamanda derin bir acıyla dile getirir. Halk için dans etmek bir şenlik değil, hayata tutunma çabasıdır; delilikte bulunan bir sığınaktır.

Romanı bugünden okuduğumuzda bu çelişki daha da anlamlı hale gelir. Çünkü biz de çoğu zaman mutsuzluklarımızı bastırmak için yapay sevinçlere sığınıyoruz. Güllüşlerin ardına gizlenen acılar, eğlence kültürünün içinde kaybolan yalnızlıklar, mutsuz ruhların deliliğe en yakın yerde bulunduğu huzur... Teulé'nin anlattığı 16. yüzyıl trajedisi, aslında modern insanın gerçeğine dokunuyor. Dansın ritminde bir anlığına özgürleşen insanlar, gerçekte kendi mutsuzluklarının zincirlerini daha da sıkılaştırıyor. Danse Davet, bu yönüyle yalnızca bir tarihsel roman değil, aynı zamanda insanlığın hiç değişmeyen yarasına tutulmuş acı bir ayna. Neşeye acının, özgürlükle esaretin, yaşamla ölümün birbirine nasıl değdiğini gösteren bu hikâye, okuru derinden sarsıyor. Teulé'nin dili hem şiirsel hem acıtan bir tını taşıyor; sayfaları çevirdikçe insan, tarihte kalmış bir çılgınlığa değil, kendi içindeki kırılganlığa da tanıklık ediyor.

k i t a p

önerileri

BERCİ KRİTİN ÇÖP MASALLARI

Latife Tekin

Olağan karşılanan olağanüstü hallerin, dilin tüm olanaklarının kullanılmasıyla yazılmış hali. Latife Tekin'in 'sevgili Arsız Ölüm'ü yayımlandıktan tam bir yıl sonra 1984 yılında yayımlandı Berci Kristin. Dil yapısının farklılığı, müthiş zenginliği, büyülü gerçekçiliğin bize özgü dokusuyla kült bir roman olmayı hak etti. Berci Kristin Çöp Masalları, kahramanı değil, kahramanları olan bir roman. Ustaca kullanılan dille, mitlerin, kör inanışların , deyişlerin harmanlandığı bu anlatı, keskin gözlemlerin ve tanıklığın gücünü de taşıyor.

Sanayi alanıyla, kent çöplüğünün arasına sıkışmış bir boşlukta bir gecede bitiveren Çiçektepe'nin, Çiçektepelilerin öyküsü. Dilindeki yuvarlanmış, iniş çıkış, zenginlik ve sıra dışı anlatım okuyucuyu romanın atmosferine sokmayı başarıyor. Yazarı romanın içindeymiş de oradan, o mahalleden, o evden yazıyormuş hissi uyandıran bir gerçeklikle etki ediyor.

Yoksulluk ve dönüşümün ağıtı. İnsan hamurunun çöpten bir dünyada şekillenmesinin masalı. Berci halk dilinde saflık , temizlik demek, köyde süt sağan kızlara dair bir sıfat. Kristin çirkinliğin çökmüşlüğü'nün fahişeliğinin imgesi. Yani incelikli şekilde romanı kapsayan bir roman ismi. Sayısız makaleye , bilimsel yazıya konu olmuş, hakkında devasa bir külliyatın olduğu bir roman. Öyle ki Türk Romanına dair ne okursanız okuyun Berci Kristin Çöp Masalları yoksa okuduklarınızda eksik kalacaksınız demektir.

İlk yayınlanışından günümüze dek geçen otuz yılın ardından, varoluş ve yaşama mücadelesinin şeklinin, öznesinin pek de biçim değiştirmedini, özünün aynı kaldığını, şaşkınlıkla fark ettiren acı masallar. Geride bırakılanlar ile şimdinin varlık kapsamının birleşerek, yozlaşmanın girdabında savrulması çok yabancı olduğu bir durum değil aslında. Acı olan da bu.

*“Fabrikanın kapısında
Dört işçi duruyordu
Çöp bayırlarının başına
Çelpeşik yağıyordu”*

FILM

önerileri

Mickey 17 (2025)

Bong Joon Ho

Uzayı kolonileştirmek uğruna yapılan bir seferin “harcanabilir” sınıfının tek çalışanı olan Mickey, bir buz gezegenini keşfetmek üzere görevlendirilir.

imdb: 6.7

süre: 2 sa 17 dk

Kuzu (2021)

Valdimar Jóhannsson

Çocuksuz bir çift; İzlanda'daki çiftliklerinde sıradan hayatlarına devam ederken çok da normal olmayan, yeni doğmuş bebek bulur.

imdb: 6.3

süre: 1 sa 46 dk

Actual People (2021)

Kit Zauhar

Üniversitedeki son haftasında olan bir kız, aşk hayatı, ailesi ve geleceği hakkında giderek artan endişeleriyle yüzleşmek zorunda kalır.

imdb: 6.2

süre: 1 sa 24 dk

FILM

ÖNERİLERİ

Soul (2020)

Pete Docter, Kemp Powers

Joe, caz tutkunu bir bando eğitmenidir. Tutkusunu kovalamak zorunda kalan Joe, sokaklardan ruhlar alemine uzanan bir maceraya atılır

imdb: 8.0

süre: 1 sa 40 dk

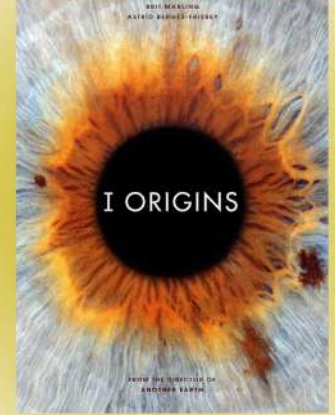
Göz (2014)

Mike Cahill

Bir moleküler biyolog ve laboratuvar ortağı, toplumu kökten değiştirebilecek kanıtlar ortaya çıkarıyor.

imdb: 7.3

süre: 1 sa 46 dk

İstanbul Ansiklopedisi (mini dizi) (2025)

Selman Nacar

Bir öğrenci İstanbul'a taşınır ve annesinin uzak kaldığı en yakın arkadaşının yanında kalmaya başlar. Ancak kültürel farklılıklar nedeniyle aralarındaki anlaşmazlığı çözmekte zorlanırlar.

imdb: 6.8

DERGİMİZDE ESERİNİZİN BULUNMASINI
İSTİYORSANIZ DUYURULARIMIZI TAKİP
ETMEYİ UNUTMAYIN!

@MABOLLADERGI

INSTAGRAM SAYFAMIZDAKİ FORMU
DOLDURARAK ESERLERİNİZİ BİZE
ULAŞTIRABİLİRSİNİZ.

MABOLLA
dergi

bize ulaşmak için:

instagram: [@mabolladergi](#)

mail: mabolladergi@gmail.com